

ството се дължи на тия сѣмки на доброто отъ миналото, а въ бъдеще тѣзи сѣмки ще дадатъ бъдещата култура. Всички други педагогически възгледи за възпитанието азъ наричамъ дресировка, т. е. безплѣдни растения. Такова е, напр., растението фикусъ. Има ли то нѣкакъвъ плодъ? — Нѣма. Много хора въ сѣврѣмения животъ мязатъ на фикуситѣ. На земята може да растатъ фикуси безъ плодове, но на Небето не може да има такива. Ако искашъ да бъдешъ небесенъ фикусъ, трѣбва да имашъ плодъ. Отъ какво се парализиратъ човѣшкитѣ добродѣтели? — Тѣ се парализиратъ отъ низшия умъ на човѣка и отъ неговитѣ страсти, защото сѣврѣмненитѣ хора сѣ robi на своитѣ страсти, които само разрушаватъ, а не създаватъ. За едно приятно удоволствие човѣкъ похарчва хиляди, жертвува даже живота си и живота на другитѣ. А въ това приятно удоволствие нѣма никакъвъ плодъ. Ние мязаме на онази туристка американка, която, за да опита любовта на своя възлюбенъ, го накарала да се качи на една отвѣсна скала въ Алпитѣ и да ѝ откъсне оттамъ една отъ рѣдкитѣ алпийски рози, Той се качилъ на скалата, откъсналъ розата подалъ ѝ я. Тя я турила на гърдитѣ си и се усмихнала, а той слѣдъ това ѝ рекълъ: „Сбогомъ“! За едно свое удоволствие тя изложила живота му въ опасностъ По сѣщия начинъ и ние излагаме Бога на изкушение. Ние казваме: „Господи, дай ни удоволствие, пари, кѣщи и пр.“, но като ни даде всичко това, Той ни казва: „Сбогомъ“! Тогава ние сме богати хора, всичко имаме, но Господъ не е при насъ. Мене ме очудва това положение на сѣврѣмненитѣ религиозни хора. По-твърдоглави, по-упорити и своенравни хора отъ религиознитѣ не съмъ виждалъ. Азъ взимамъ думитѣ „религиозни хора“ въ най-широкъ смисълъ. Азъ считамъ сѣврѣмнената религия като единъ костюмъ или парфюмъ, съ който прикриваме всички наши лоши постѣпки и всички наши грѣшки. Религията е едно модерно изобрѣтение. Никѣдѣ въ евангелието не се споменава думата „религия“. Когато хората сѣ изгубили смисъла на сѣботата и правенето на добро, тогава сѣ турили думата „религия“. И сега постоянно спорятъ, дали нѣкой е религиозенъ или не. Нѣма по-религиозенъ вѣкъ отъ сегашния. Вземете единъ човѣкъ, който принадлежи къмъ нѣкоя партия и вѣрва въ нея; той е готовъ да жерт-